

Paradisul pierdut al Dobrogei

- Povestea unei familii de veterani ai Războiului de Independență, care a întemeiat satul Periș, în urmă cu 100 de ani -

Ion **TIȚA-CĂLIN**

Nașterea unei așezări umane este la fel încărcată de speranțe și mister precum cea a unui prunc. Prea puțini dintre pământeni de azi au fost

Gheorghe Ninulescu și ceilalți veterani au plecat, din Bechet, pe Dunăre, cu vaporul. Au coborât la Oltina și nu s-au oprit până la Rariștea. Iar de acolo, în cele din urmă, au ajuns la Dumbrăveni, care, pe atunci, se

Bunicul a avut șase copii: trei fete, Elena, Anghelina și Ecaterina, și trei băieți. Doi dintre ei - Ștefan și Iosif - au murit pe front, în Primul Război Mondial; unul, la apărarea Bucureștiului, iar al doilea, la Turtucaia. Dintre frați a supraviețuit doar tatăl meu. Era prea tânăr pentru a merge la luptă. Una dintre fete a rămas văduvă, căci soțul ei, Simion Ceafă, a murit în război.

Despre tatăl său Tudor, Ion Ninulescu povestește că a fost un elev foarte silitor. Din actele sale de studii (de 5 clase), rezultă că fusese al patrulea dintr-o promoție de 45 de elevi. În 1922, el s-a căsătorit cu Alexandra. La nuntă, Tudor a primit 1,5 ha zestre, de la tatăl său, iar mireasa a adus 2 ha. Statul le-a dat 1,5 ha. Era lotul de însurățel cu care pleca în viață orice familie tânără.

Setea de pământ

- Era după război. Unii dintre cei plecați pe front nu s-au mai întors. Tata a avut procură de 7,5 ha, de la un cetățean care nu a mai revenit. Cu acest pământ, s-a apucat de treabă. Din câștig, în fiecare an, a cumpărat pământ. Mai mult, la un moment dat, după desprinderea Cadrilaterului, un bulgar a anunțat că vinde 40 ha în vecinătate. Din satul nostru până la frontiera cu Caliacra, erau 800 m, iar cel mai apropiat sat era la 3 km. Văzând că există pământ de vânzare, tatăl s-a dus la Independența, la cooperativă, să ia un împrumut. I s-a spus că nu se dau credite decât pentru case și animale. Atunci, s-a adresat Băncii Populare, din Negru Vodă. I s-a spus: îți dăm cât vrei, te înscrii pe listă și, pe măsură ce oamenii depun bani, îți dăm, dar eșalonat. Tata

decât ți-l dă bulgarul. Te duci, îți vezi de treabă și returnezi împrumutul. Când ai plătit totul, ești proprietar".

Afaceri de succes

Tudor Ion Ninulescu a semănat cele 40 ha. Pe 22 dintre ele, a pus grâu, iar pe 18, ovăz. A cultivat cu porumb pământul pe care îl avusese în județul Constanța și alte câteva hectare din Caliacra.

- Recolta a fost frumoasă. Era anul 1935. Tata și-a făcut socoteala să-și cumpere o secerătoare - legătoare. Avea tractor. S-a gândit să vândă doi boi, câțiva porci și să-și cumpere. S-a dus la Negru - Vodă, la un negustor cerealier grec, Kristodulos, din Constanța, plecat, ulterior, în Grecia. Grecul l-a întrebat: „De ce nu iei batoză de treierat?” „N-am bani”. „Îți dăm noi”. „Nu pot să împrumut, pentru că am datorie la Banca de Scont”. „Uite ce facem. Noi îți dăm batoza și ne aduci uiumul pe care îl scoți când lucrezi la particulari”. „Bine, dar îmi dați și secerătoare-legătoare”. A luat mașinile și s-a apucat de treabă. A fost o recoltă frumoasă: 1.800 kg de grâu la hectar, ceea ce era rar pe atunci. În doi ani, a plătit pământul. De la batoză s-a adunat uium, în acel an, 4 vagoane de grâu și unul de orz și ovăz. Cu el aproape a achitat-o. Banca a luat dobândă de la tata și comision de la bulgar. Tata și-a triplat averea în doi ani, iar grecul a luat comision de la fabrică, că a vândut batoză. Kristodulos era cerealist. Pentru că trebuia să ducem grânele numai la el, mergeau și rudele noastre. Tata îi asigură clienții cu diuimul și toată lumea a fost extrem de mulțumită.

Tata, din 5 ha avute ca însurățel, a făcut 140 ha, 91 în Cadrilater și 49 în județul Constanța. Când s-a cedat Cadrilaterul, pământul a rămas acolo. Am hârtia că noi, cei nouă moștenitori, trebuie să primim o despăgubire de vreo 800 și ceva milioane lei. Dar, din 1998 și până azi, nu am primit nimic.

Moartea unui sat

Tudor Ninulescu, la fel ca mulți alți țărani români care reușiseră să facă ceva avere prin muncă și destoinicie, a fost declarat chiabur de regimul comunist. În 1952, el a fost închis pentru vina de a fi treierat cu batoza în Dumbrăveni. A fost eliberat în 1953. Întreaga sa avere a ajuns la CAP. Mai târziu,

prin comasarea gospodăriilor colective din zonă, satul Periș a fost văduvit de activitatea economică de bază. Drept urmare, oamenii l-au abandonat, iar casele părăsite s-au năruit în țărână. În urmă cu vreo trei ani, doar oocioabă mai rămăsese în picioare. Un cioban, venit cu turma de oi la păscut se adăpostise în ea, fără să știe că, în acel loc, a existat un sat, pe nume Periș, ridicat în urmă cu aproape de 100 de ani de veteranii Războiului de Independență.

Ion Ninulescu

martorii miracolului când, după primul țărșuf înfipt, gospodărește, în țărână, pentru a marca locul de vatră a satului, au început să răsără casele cu grădini și acareturi, biserica, școala, cârciuma, magazinul și ulițele largi pietruite - într-un cuvânt viața colectivă, cu legăturile și responsabilitățile sale, cu bucuriile și necazurile, cu frumusețea, povara și avantajele traiului în comun.

Inginerul agronom Ion Ninulescu - un specialist cunoscut în lumea viticultorilor din țară, fost vicepreședinte al primului sindicat agricol din România, între 1946 - 1947, și fost deținut politic - nu a apucat vremea când s-a ridicat de la pământ prima casă din satul copilăriei sale - Periș. Așezarea, care a aparținut de comuna Dumbrăveni, județul Constanța, nu mai există astăzi, dar octogenarul Ninulescu îi știe pe de rost povestea. În parte, a aflat-o de la ai săi - bunicul Gheorghe și tatăl Tudor Ninulescu. Dar, la cele mai multe întâmplări, a fost martor și actor.

Cu vaporul spre Oltina

Ion Ninulescu s-a născut, după acte, la 11 august 1923 (în realitate pe 8 august), în Periș.

- Satul a fost înființat de bunicul meu, Gheorghe Ninulescu - povestește el. Venise din Oltenia, cu încă doi delegați ai veteranilor de război de la 1877, să fie colonizați în Dobrogea.

În ținutul său de baștină, Bistreț, Gheorghe Ninulescu se descurcase. Fusese „puțin comerciant, puțin cărșău, puțin din toate”. Avusese o casă bunășoară, cu o prăvălie.

- Bunicul a plecat de-acasă, cu toată familia, pentru că, în Oltenia, era pământ puțin. Tatăl meu avea 5 ani pe atunci. În Bistreț, a rămas doar sora cea mai mare, Elena, să facă școala primară. După ce a terminat-o, a venit și ea.

numea Harainchioi. Au ales terenul pe care urma să fie împrumutării. Pământul era spre Măgura, la vreo 8 km de acel sat.

Un neam de eroi

- Bunicul s-a stabilit acolo, pentru că era o pășune străbătută de o gâră, ce venea din Bulgaria. Locul era minunat. Mulți spuneau că, la Periș,

Silvia și Ion Ninulescu

era rai. Oamenii creșteau vite, iar porci erau atâția, că nu le mai știau numărul. Li s-a dat câte 7,5 ha de teren arabil, jumătate de hectar pentru vie, un hectar și jumătate de izlaz, 5.000 mp loc de casă. În total, 10 ha. Asta se întâmpla în 1904 - 1905. Oamenii au construit mai întâi bordeie din lut, apoi, au ridicat case din paiantă și chirpici. Când m-am născut eu, satul avea cinci case și trei bordeie.

A urmat războiul, în timpul căruia oamenii s-au refugiat.

se grăbea. Atunci, i s-a dat o scrisoare către Banca de Scont din Bazargic. S-a dus la Pinota, directorul băncii. Acesta i-a cerut garanții. A văzut din documente că tata, într-un an, a cumpărat 2 ha, în următorul 5 și că, în fiecare an, își sporise pământul. L-a întrebat: „Cât pământ vrei să cumperi?” „Păi, 5 - 7 ha, cât îmi dați bani”. „Cât vinde bulgarul?” „40 ha”. „De ce nu îl iei tot?” „Păi, nu am bani”. „Avem noi. Fii atent, noi scoatem pământul mult mai ieftin

TRUSTUL DE PRESĂ
CugetLiber

Cuget Liber, cotidian de opinie
și informație editat de:

SC CUGET LIBER SA

ADRESA: B-dul I.C. Brătianu nr. 5,
Constanța, 900711
Registrul Comerțului J13/1380/1999
ISSN 1222-2496
Certificat de înregistrare
marcă OSIM nr. 44431

**DIRECTOR MEDIA -
REDACTOR - ȘEF
ION TIȚA-CĂLIN**

**SECRETAR GENERAL DE
REDACȚIE
SORIN MIHALACHE**

**CULTURĂ - ÎNVĂȚĂMÂNT
GEORGIANA VOINEAGU,
Andreea Perhaiță, Roxana Clinciu**

**ECONOMIE
MONICA VELICU,
Ciprian Vieru, Paul Năsăudeanu**

**SPORT
MARIAN BOCAI,
Gabriel Milcescu**

**SOCIAL
MARIANA IANCU,
Răzvan Mihăilescu, Ailina Enache**

**POLITICĂ
COSMIN ZAPOROJAN,
Andra Secseleanu, Adina Bocai**

**INVESTIGAȚII
CAMELIA MITRIC, Betty Fripis**

**EVENIMENT
CĂTĂLIN COVRIG
Mirela Prelipcianu,**

**RELAȚII CU CITITORII
FLORICA ZDRU**

**FOTOREPORTERI:
Florin Gheorghe, Ștefan Ciocan**

**PUBLICITATE: ROBERT BAK
PRE-PRESS**

Geronia Ionescu, Leo Husaru,
Valentina Mazilu, Ana-Maria Urioc,
Magdalena Sinorhian.

REDACȚIA

Telefon: 58.21.00, 58.21.10

Fax: 61.95.24

E-mail: office@cugetliber.ro

SECRETARIAT

Telefon: 58.21.20

TIPOGRAFIE

Telefon: 58.21.30

BONURI DE MASĂ

Telefon: 58.21.30 Int. 306

FORMULARE

CU REGIM SPECIAL

Telefon: 58.21.30 Int. 311

COMERCIAL

Telefon: 58.21.20 Int. 308

DIFUZARE PRESĂ

Telefon: 58.21.20 Int. 310

PUBLICITATE

Telefon: 61.36.68

E-mail: publicitate@cugetliber.ro

www.cugetliber.ro

**PUBLICAȚIILE TRUSTULUI DE
PRESĂ „CUGET LIBER”:**

Ziarul Cuget Liber
Revista Cuget Liber TV

Abonamente la Cuget Liber prin oficiile poștale, la
sediu redacție, sau la Podșet SA, publicația fiind
înscrisă în catalogul de presă la poziția 9001.

Potrivit art. 208 CP, întreaga responsabilitate
juridică pentru conținutul articolelor revine exclusiv
semnatarilor acestora ca persoane individuale și,
respectiv, agenților de presă
cu care ziarul nostru are contract.